

MEDICINA

CHYMICÆ, ET VERI POT

bilis Auri assertio, ex lucubrationibus FR

ANTHONI Londinensis, in Medicina

Doctoris.

*Ille curru sublimis eat ;
Me mea quies animi secura
Consciarecti, reddat beatum.*

CANTABRIGIÆ,

EX officina CANTRELLI LEGGE, celeberrimæ Academiae Typographi.

1610.

PRÆFATIO.

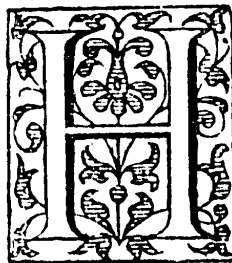
Post multos & ineffabiles labores, vigilias, sumptus, preparationum fideli exercitatione continuâ, quæsitâ ego omnia ad optatum tandem perduxî sinem auspicante Deo. Interea, nihil sinistri presagiente animo, debitam mercedem expectans, frustraneos deploro labores. Ego triticum seminavi: Inimicus homo Loliam in terram nostram inspersit. Ita rei bene gesta comitem esse tristitiam cerno. Hanc igitur Apologeticam querelam in lucem emisi, iustam (ut spero) & honestam. Primum, ut me vindicem ab imposturæ crimine. Dein, ut industria, perfectio, veritas, atque experientia nostra certa manifestentur omnibus. Non sum equidem nescius, reperiri paucos inter eruditos, qui hanc Philosophiæ partem non irrideant. Caterum experientia præctica, veritatem Theoria corroborat in omni disciplina. Itaque cohortor omnes, ne pulcherrimam rerum experientiam temerè rejiciant. Non vos unquam pœnitebit (ô viri sanguine & virtutibus generosissimi) ista perlegere, & vera esse scire. Sub breviusculo sermone totum hoc negotium comprehensum esse volumus, ne tadio vobis esset prolixa oratio. Non expecto ut liber evadam à censoribus maledicis ac invidis. Sed nil eos moror. Gratum erit omnibus (nil metuo) Naturæ ac Artis amicâ providentiâ, duros mortaliū languores benignè posse refocillari.

Virescit vulnere virtus.

- Cap. 1. *Potabile Aurum, an sit.* Pag. 1.
- Cap. 2. *Potentissima Medicina vis latet in Metallis.* 25
- Cap. 3. *Inter Metalla Aurum summū obtinet in astruenda vera Medicina.* 27
- Cap. 4. *Mysterium Auri solvendi, & per Alembicum elevandi.* 31
- Cap. 5. *Petit Author publicum examen fieri veritatis huius Mysterij per oculos testes, aut silentiū imponit oblatrantibus sempiternum.* 40
- Cap. 6. *Quòd Aurū potabile uniuersalis Medicina dici mereatur.* 46
- Cap. 7. *De multiplici usu ac viribus nostri potabilis Auri.* 48

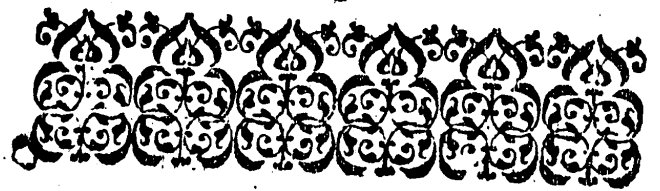
IACOBO D. G. MAG-
NÆ BRITANNIÆ, FRAN-
CIAE, & Hyberniæ Regi, pio, prudenti, &
semper Augusto.

Ominum studia in temporum revolutionibus miras subiere mutationes. Medicina ipsa aliquandò sincerius, quandoq; remissius fuit tractata, vt annales ferunt. Tempore suo Hippocrates Artem hanc negligentiam mutilam reperit: quam ille in ordinem redegit, restauravitq;: restituta, rursus inquinarent posteriores. Ita sensim sine sensu pristinae Philosophiæ splendor omnis evanuit. Singulis tamen semper in ætatibus singuli sunt reperti, quos in abdita Naturæ intromisit Deus pulsantes acriter: videlicet, veri diligentissimam inquisitione, perseverantiam in incæpto, & oratione pia. Hæc sunt illa media quibus nituntur Philosophi, & multi his medijs affucti, ab exiguis prin-

principijs ad summa pervenerunt. Idem & nobis censeo faciendum qui humanæ saluti invigilamus, vt intueamur Naturam in intimis suis visceribus. Tum demum apparebit, quàm mirificè creatæ res maiestatem Creatoris nobis explicent. Liceat iam mihi (Serenissime Rex) in Medicinis exercitato, pro tenuitate meâ, illa de Medicina coram Celsitudine vestra palam effari, quæ ex proprijs lucubrationibus petita, in publicum patriæ meæ emolumentum per magni interesse confido. Sis mihi etiam propitijs (ô Rex) vt sub tuæ Maiestatis tutela ac patrocinio, pauca hæc exire, atque in vulgus emanare liceat. Hæc in recessu maiora fortasse apparebunt, quàm primâ fronte promittunt. Sed qualia aut quanta sint, quoties cupieris in viva practica demonstrare paratus sum. Veram ideò illam, atque antiquissimam Hermeticam Medicinam diu sepultam tenebris, iamque emergentem, pro Regio tuo munere ac multiplici doctrina subleves: vt omnibus patris patriæ muneribus perfunctus, vitam longam felicemq; ducas, & perennem gloriam pro beneficijs meritis erga bonas artes posteris relinquis.

Ne iaceat sine patrocinio virtus.

I
CAP. I.

Potabile Aurum, an sit.

Vrum, solidissimum illud corpus ac primum Metallum, ignis furiosam flammam non pertimescens, aeris corruptioni resistens, ærugini terræ, & aquæ putrefactioni: an humano labore ac artis ministerio ita subigi possit, vt turò intra humanum corpus sumatur: præterea, vt etiam in Medicinam salubrem evadat, & summarū virium (vt pollicentur Chymici) iudicium iampridem est valdè anceps apud eruditos. Confligunt de hoc milites, & ubi steterit victoria in ancipiti esse credunt plurimi. Non assentiuntur Platonici, non Peripateticæ scholæ.

Picus Mirandula nobilis ille Comes, & Philosophiæ sacris initiatus, nec non rationum argutijs plurimum pollens, Peripateticis astipulari videtur. Ille adversus Auri æstimationem

A I

nem.

nem, nonnulla produxit in medium, qualia sunt hæc.

Quòd à Medicis antiquioribus, multa magis laudata sint quam Aurum, quæ humani corporis temperamento prodesse dicunt magis, & laudata magis ad vitam refocillandam.

Quòd plures à Plinio vituperationes Auri, quam laudationes esse perscriptas animadvertit.

Quòd sapes & odores omnium Metallorum sint quodammodo foetidi, ex sententiâ Magni Alberti generatim data.

Quòd Aurum sordet, & tingit manus, & contrectantes inquinat, propter Sulphur quod ei admiscetur.

Quòd Dioscorides nullius ex Auro Medicinæ protulerit experimenta.

Quòd ingrato sint sapore Metalla omnia, & odore sulphureo, & idè quòd non possint quoquo modo non obesse ijs, qui ægri decumbunt: tantum abest vt abeuntem animam suo delinimento retineant.

Quòd nulla Metalla nutriant, cum nequeant concoqui, sic vt in carnem vertantur & sanguinem; Inepta igitur penitus ad medicandum.

Hæc præcipua sint eorum quæ à *Mirandula* producuntur in redargutionem Medicæ estimationis

mationis Auri. *Plinius* autem ac *Dioscorides* de quibus mentio fit, in Chymicorum officinis nunquam versati, commune iudicium secuti sunt: & de Auro crudo sententiam tulerunt, veluti & Magnus ille Albertus, sapes atque odores omnium Metallorum meritò vituperans. Sulphur enim extraneum (quod verum est) in generatione Metallorum superveniens, Metallicis corporibus profundius immiscetur; & tenacius iisdem adhæret: nec est Aurum, licet perfectissimum sit Metallum; immune aut liberum ab omni macula. Medica autem omnis vis, non in Auro illo crudo licet obrizo cernitur, vbi crassa sua materia desultat, & facultia in profundo adhæret: sed vbi corporea sua moles debita præparatione subacta fuerit, Metallica etiam forma omninò destructa, non tantum superficie tenuis ne recrudescat materia, sed verè Philosophicè, vt spirituale corpus evadat, & irreducibile, aut frustra sudas. In Basilica Chymica nuper edita sic scriptum reperies: Fatentur vulgares Medici Aurum Cor confortare, quod non de communi Auro mortuo aspectu saltem Cor exhilarante, sed de Philosophico, Viuo, Regenerato, plusquam perfecto, & in omni liquore solubili audendum:

Addè insuper quod *Mirandula* ipsemet confitetur, se illa perstrinxisse non decernendo, sed disputando: quando Potabili Auro vtuntur quidam ad omnes tollendas ægri tudines, atque ad vitam quantum per vires naturæ licet prorogandam. Egi (inquit) causam eorum qui Aurum potabile vellent dispendere: quod quidem ego colligere maluerim, & optarem egregiè posse ad nostri corporis aliorumq; salubritatem. Præcipuè cum constet Antonium Chyrgurgum nostrum superioribus annis matronam ex foro Cornelij Pthisi moribundam, paucis diebus ab ipsa tabe liberam sanitati pristinae restituisse, solo potabili Auro, quod ex ipsius patru Nicholai confecerat disciplina.

Apparet ex his, quod licet *Mirandula* ambiguus quodammodo hæsitare videatur, ne forte Peripateticis contrarium sentire dicatur, manifesta tamen experientia evictus, istius Philosophiæ veritatē planissimis verbis confirmavit: veruntamen sub hac cautela, quod inter mille mortalium myriadas pauci sint reperti, qui portionis auræ conficiendæ scij gnariq; fuerint.

Descendamus ad alios etiam, qui singulis in ætatibus maximè claruerunt, Philosophos æquè ac Medicos. Omnis enim Philosophica disciplina vsq; dum per suum effectū dignoscatur, Phi-

Phi-

Philosophantium testimonio vera esse comprobatur.

Raymundus Lullius summus ille Philosophus, pius, & Christianæ religionis strenuus propugnator, in intima illa Naturæ secreta ita penitus introivit, vt nihil intentatum reliquerit, vsq; dum ad supremum præparationis Auri gradum peruenerit. Multa eius monumenta apud nos extant, in quibus comprehenditur integrum magisterium veræ ac Philosophicæ solutionis Auri, ac totius eius regiminis, vt redigatur tandem in formam potabilem, & vera medicinalem: idq; sub continua quadam orationis serie. Interea tamen geminæ præparationis scopum, & *Raymundus* ipse, & Philosophi similiter omnes ænigmaticè tantummodo insinuarunt: occultaverunt autem pro eorum posse secretum ipsum, ne indignis patefieret. Practicum posuerunt omnes sub diuersis regiminibus, multiplicibus imbibitionibus ac distillationibus vt expedit. Solidum enim hoc corpus licet perenni madefactum gurgite, nullam omnino solutionem admittit. Sed si terram hanc nostram pluuia atq; imbres sæpius ac copiosius humectent, & illam Sol suo calore & fervore iterum desiccet, successu temporis solutionis fructus prodibunt, & emollescet materia mellis

instar.

instar. Mellea hæc substantia Catholica est Remedium, & potest bibi, & sumi, in vino, brodio, aqua stillatitia, aut liquore quocunq;: vt plenarie in libro suo de Conseruatione vitæ humanæ tractavit.

Arnaldus Villanovanius eodem tramite insi- stens delineauit Spagyricum processum Auri & Argenti simul. Vna est enim eademq; linea- ris via in vtroq; artificio. Quod inter Sophistas & vulgares Artistas in vsu non est. Eorum so- lutivum appropriatum ad Aurum, nullum ha- bet cum Argento commercium, nec è contra.

Petrus Andreas Matthiolus celeberrimus Germaniæ Medicus, petitioni Andreae de Bla- wen satisfaciens in Epistola quadam quæ extat, respondet in hæc verba. De facultatibus Auri potabilis, dubium non est quin eę sint maxime. Ausim dicere, neminem Medicum absolutè ef- se posse, imò ne mediocrem quidem, qui in hac nobilissima distillandi scientia non sit exercita- tus. Id cum alibi, tum imprimis in Chronicis Morbis est animadvertere, vbi tota massa san- guinea in vniuerso venarum ambitu corrupta est, & referta multorum Morborum seminarijs. Hi (inquam) citra Metallica devinci vix pos- sunt. Ea enim sola, vi ignis ita attenuantur, e- amq; penetrandi vim acquirunt, vt habitum totius

totius corporis facilè permeent: cum interea cæteræ plantæ eousq; ignem non sustineant. Ac qui eiusmodi Morbos citra scientiam res Metallicas tractandi aggrediuntur, ij plerunq; re infecta, cum magno dedecore, & suo, & Ar- tis Medicæ desistunt.

Andreas de Blauen Med. Petro Andreae Matthiolo. S. P. D.

Sæpius sum admiratus, plurimos ætatis nostræ summos Medicos, Naturæq; indagatores acer- rimos, qui cum in materia Medica cognoscen- da & explicanda plurimum navarunt operæ & laboris, interea tamen Aureæ illius aquæ, mag- ni imprimis, & nunquam satis laudati Remedii, mentionem omnino nullam faciunt. Quam ta- men adeò nobis commendarunt ex veteribus quidam, vt cæteris eam omnibus Medicamen- tis facile prætulerint. Quippe qua, vires vtut illæ langueant, restituantur in tantum, vt reiu- uenescere vtentes, vigorèq; inde incredibilem facultatum omnium corporis recipere videan- tur. Eius rei causam, an in difficultate eius aquæ parandæ, quod in conficiendo Chymicos labores requirat, quos pauci sciunt, vel tan- quam sordidos abnoent; an in avaritiam & sumptuum parcimoniam referam, dubito. Complures certè esse scio, qui cum ipsi rem i-

ta arduam, vel ignaviâ, vel mentis hebitudine non valerent assequi, conatus in ea aliorum industriorum hominum summopere contempnât & elevent. Quorum ego impudentem & insciam temeritatem deploro, &c. & in sequentibus hæc superaddit: Vnicè detestandi videntur zoili isti, qui viros bonos, cum, ut vitæ vsuiq; mortalium consulant, plurimum diligentiae, curæ, laboris, & sumptuum, in inquirendis hisce Naturæ secretioribus Medicinis conferant, invide eos ridendi, mordendi, ac carpenti finem nullum faciunt: neq; tamen ipsi interea, meliora in lucem restituunt. Hæc nostra iam res agitur. Sed meliora spero.

Nec vis vlla adigat præclaro abfistere cœpto.

Virtutis Regnum viret, æternumq; virebit.

Iosephus Quercetanus.

Miræ actiones proficiuntur ab Auro, cum est spirituale, & mole corporis exutum.

Aurum in conseruanda hominis vita & validine, & Animalia, & Plantas superat, quia constantiores spiritus habet quàm plantæ aut Animantes

In Auro summa est propugnandæ vitæ nostræ, & conseruandæ Medicina.

Nihil sub Coelo inuenias magis homogeneum, magisq; simile, ac tenuioris substantiæ, tempe-

temperioris naturæ, corruptioni seu putrefactioni minus noxium, quàm pura Metallorum substantia.

Marsilius Ficinus.

Aurum ante omnia probo, tanquam omnium rerum temperatissimum & à corruptione tutissimum. Calorem naturalem cum humore mirificè temperat, humores à corruptione sanat. Veruntamen oportet durissimam Auri substantiam subtiliorem facere, penetratq; facilitamam.

Ioannes Fernelius.
Aurum temperatissimum, ad naturæ robur, & effectus Melancholicos, ad exolerum Stomachum, ad Cardiacos, & præter rationem multos, efficacissimum.

Arthurus Democritus.
Aurum perinde est in substantia Metallica, et si aqua vitæ quàm maximè subtilietur, nullâ penitus affinitatē aut conuenientiam aliquam adipiscitur propinquam carni humanæ, nisi corrupta prius forma dura, & redacta ad ipsius materiam primam sufficienter purificatam & digestam. Nam sic acquirit hanc affinitatem & conuenientiam cum corpore humano, quàm etiam cæteri cibi & Medicinæ præseruatiuæ possident, quas tamen hæc longe præcellit in virtute.

Bernhardus Penonius.

Aurum abiq; omni corrosiuo præparatum, abiq; periculo omni ac nocumento humanum corpus sanat, omnem Morbum contagiosum pellit.

Quando Aurum venit in corpus, & à nostro Balsamo apprehenditur, tunc clarificat Balsamum sanguinis, à fumo malevolarum Stellarū.

Cardanus in lib. De Subtilitatibus.

Aurum est res arcana perfectissima, temperamento æquali, ac mirabili proportione Elementalium virium composita, cui nullum corpus mixtum æquipari potest. Velius cum illo factum non inflammatur.

Aurum habet vim confortandi & exhilarandi Cor. Namq; per venas Mesentericas ad Hepar, tandem ad Cor, inde per uniuersum corpus acillimè transeat. Dissipat superfluitatem omnem à substantia Cordis, & spiritus sua claritate illuminat, confortat sua soliditate, temperamento suo temperat sanguinem, præsertim putredini resistens, eundemq; purgans, domat Melancholiam & Maniam, vires ac spiritus exoletos reficit.

*Hieronymus Rubens lib. de Di-**stillationibus.*

Nihil valentius puto ad diurnam incolu-
memq;

memq; vitam seruandam, iusto Perfectorum Metallorum vsu, quod substantia sint nequaquam corruptibili, & quæ plurimum duret.

Aurum temperamento, si quid aliud, humano simile est: eamq; ob causam calore suo ferè Cœlesti, vires nostri corporis, vitalem potissimum, earumq; sedes, nempe Cor, Cerebrum, Iecur, roborat, sanguinis ac spirituum substantiam puriorem illustrioremq; reddit.

Rubens præterea memorat iuvenē quendam: qui cū infirma admodū esset valetudine, & assiduis penè Morbis tentaretur, innumeris generibus remediōrum expertis, Auri cuiusdam potabilis vsu ita convaluit, vt Septuagenarius iuuenibus vix eederet. Cumq; veneris desideria insurgerent, eius vsū intermittere coactus fuit.

*Jacobus Weckerus Basiliensis in An-**tidotario suo.*

Aurum Cor, & vitalem facultatem mirum in modum corroborat. Inseritur Medicamentis, quæ atrabiliaris competunt Morbis. In ore contentum, anhelitus graueolentiam tollit. Cardiacæ, Melancholice, Cordis palpitationi, Morbo attonito, Comitiali, Elephantiacō medetur. Ad hæc, spiritus animales, vitalesq; recreat.

Si recte conficiatur Aurum potabile, mirabiles utilitates effert. Nam tenuitate substantiæ solidas fibrarum partes acrius penetrare potest, & per omnes expandi; sinceritate temperamenti, calorem nativum excitare ac tueri; densitate ac tenacitate, humidum radicale ac primigenium solidius ac firmitus reddere, necitò absumatur.

Julius Palmarius.

Julius Palmarius Parisiensis Medicus, ad annum sexagesimum sive ætatis totus Medicinæ Dogmaticæ incubuit, & in ystatis Pharmaceis spem omnem deposuit. Tandem vero ad Metallica veliuvius confugit, in exemplum Ioannis Fernelij præceptoris sui. Cuius laboris ac sedulitatis nunquam me poenitebit. (inquit *Palmarius*) quicquid calumniatores obganniant malevoli.

Ille in libro suo quem de Elephantiasi inscripsit, in hæc verba epilogat. Omnium Remediorum Elephatiacorum vires superat. Catharticum nostrum Metallicum, acrem omnem ac fetinam humorum omnium malignitatem mirè obundens, ac nihilo minus blandè ad eò alvum solvens, ut pueris & prægnantibus tutè dari possit. Constat autem ex Hydrargyro & Aurum sic permixtis atq; immutatis longa maceratione,

ratione, ut vim Catharticam assequatur. Vna autè atq; eadem opera, & pituitam, & grossos omnes humores expurgat, & calidam atq; siccam viscerum constitutionem emendat. hæc ille.

Oswaldus Crollius.

Auro Natura non contemptibiles indidit vires, quas qui scit erueri & Arte tractare, concipiet Aurum quod mortuum & sterile videbatur, vivum esse & prægnans: unde verus Philosophus mirabilem, & omnibus expectendam concinabit medelam, quæ humanorum corporum Morbis incurabilibus affectorum omnia vitia tollet.

Mitto iam Paracelsum, eiusq; testimonium copiosissima supellectile ditatum. Eius invifan nomen chalcobum abrestando facile ferunt. Ego igitur illum de industria mæroque forte quis existimet ab illo non novitate avidè fundatam esse hæc Philosophiam, ut Dogmatici falso calumniantur. Illud multis retro sæculis claruerunt Philosophi, quibus hæc placita gratissima fuerunt.

Caricter, ut in Euonymi chalcobum.

Aurum potabile bibitur, Cordi lætitiæ præstat, eiusq; vires auget, & Morbos repellit. Sæpe tamen veridici humores aulgos natos, Omnes corporis partes illas auerit. Leporam

curat: sanguinem mundat. hæc in genere. Ad
particulares tandem descendit Morbos, singu-
lis à Capite ad Calcem sua specifica assignans,
quæ transmutant operandi vim ab uno mem-
bro in aliud iuxta vehiculi proprietatem.

Vt Capitis dolori, cum aqua Bertonice.

Scotomix & vertigini, cum decocto Bu-
glossi & Melissæ.

Lethargo, cum aqua ardenti & Lilijs.

Memoriam corruptam, cum fœniculi de-
cocto & Acororum potatum restaurat.

Melancholiam subitovert, omnemq; amen-
tiam cum aqua boraginis.

Facit ad Morbum attonitum, cum aqua ar-
denti.

Cura Pannicæ albæ radice Lima decref-
cente decocto, ad Morbum Comitialē.

Ad membrorum molliam, cum aqua Sal-
viæ stillatiz, aut decocto, ex ea.

Ad distillatibac seu Rheumatismos, cum

Iridis aqua.

Ad fluxum sanguinis narium, cum aqua

Scabiosæ.

Valet & Tussi, cum aqua Capillorum ve-

neris.

In spuro sanguinis, cum Plantaginis aqua.

In Phthisi, cum aqua Mellis, & Lacte.

In

In dolore & abscessibus Pulmonis, cum a-
qua Cancrorum fluvialium.

In tremoribus Cordis, cum aqua Melissæ,
& Buglossi.

In dolore ventriculi, cum aqua Menthæ,
vel ipsius decocto.

In Calida dispositione, cum Rosacea, aut
Myrtillorum aqua.

In Dysenteria, aut ventris tormine fluore-
que, cum aqua Plantaginis.

In Coli dolore, cum Ardenti aqua.

In Vermium passionibus, cum zedoariae
decocto, aut Absinthij.

In Hepatis tumoribus, aut obstructione,
aut aqua intercutem, cum aqua Scariolæ

& Hepaticæ in causa calida; in causa fri-
gida, cum Spicæ Nardi decocto, aut Ci-
zeo.

In Ictero Morbo, cum aqua Caprifolij,
vulgò Periclimenos nuncupati, aut sero

Caprino.

In Lienis passionibus, cum aqua Fraxini,
aut Tamaricis.

In Renum passionibus, oppilatione, & la-
pide, cum Tribulorum marinorum, aut

Raphani, Alkekengi, aut Pimpinellæ, aut
pulvere Philanthropos seu Aparina.

In

In Stranguria, & Renum viceribus, cum
Caprillo lacte.

In Mensum suppressione, cum aqua Sabi-
næ aut Matricariæ.

Auxilium sterilitati præstat, cum aqua Ne-
peræ & Lavandulæ.

Arthriticis, Morbo articulari, Podagricis,
Ischiadicis, Chytragicis, & extenuatis,
cum aqua ardenti, aut Paralysis, aut La-
vendulæ.

Pestilenti feбри, cum Acetosæ, aut Buglossi
& Scabiosæ.

A veneno præservat, & veneno affectos,
aut morsusq; a Cæcerabido curat, cum aqua
Tormentillæ, Diſtamni albi, & Bistortæ,
aut aqua radice Pgoniæ.

Febris quotidianas, tertianas, quartanas,
in accessione seu Periodi principio ex-
hibetum, cum aqua Scelopendrij.

Vagas & erraticas, Causumq; cum serapio
violato delet.

Utrq; unico die aut verbo, afferunt Aurum po-
tabile cum aqua ardenti nobile inducere effe-
ctum in humano corpore, omnesq; ferè pelle-
re morbos. De ipso autem in magnis Morbis
scrupulum exhibendum censent: in mitiori-
bus, scrupuli dimidium: in parvis, ad duorum
grano-

granorum hordei pondus, deculpa decocti ip-
si miscendo.

Ut autem Potabile nostrum Aurum iuxta
præscriptas hæcce regulas proportione ac pon-
dere iusto debite administrari possit, æquum e-
rit ut hoc Aurum quodammodo induretur, &
aptum reddatur solutioni in quocunq; liquore.
Quod & nos paratum habemus, ne quid desit,
quod ad tanti Mysterij complementum, maxi-
mè in capitalioribus Morbis spectare videatur.

Martinus Rulandus.

Mar. Rulandus in suis curationum Centurijs
mentionem facit sæpius de Spiritu vitæ Aureæ
(quem nominat) Cuius vires & effectus varios
quos in Morbis persanandis præstitisset, an-
nexo Catalogo commemorat. Cuiusmodi se-
quuntur.

Alvum constipatam solvit.

Aperit & purgat Membrorum, venarum,
meatumq; omnium orificia obstructa.

Bilem utramq;, Pituitam, & aquositates
expurgat.

Calorem nativum confortat.

Calculos vesicæ & Renum frangit & e-
ducit.

Capitis Morbos Phlegmaticos,

Colicam frigidam & flavosam sanat.

Cordi prodest, & corroborat omnia principalia membra.

Hydropem omnem, Ascitem, Anasarcam, tympanitem repellit.

Inappetentiæ medetur.

Ingenium acuit.

Iuventutem conseruat.

Linguæ Paralyfim sanat.

Lienem, eiusq; affectus corrigit.

Morbos Chronicos & contumaces,

Morsus Canis rabidi sanat.

Menses retentos citat.

Mulieres foecundas reddit.

Pestem sanat.

Stomachi ardorem,

Spasimum,

Stranguriam aufert.

Tormina ventris,

Tristitiam pellit.

Tussim diuturnam, veterem, & recentem
remouet.

Veneno resistit.

Ventriculi flatum, ardorem, & alia mala de-

Vomitum compescit & sedat.

Istæ, & istiusmodi plures recensentur facultates
secretæ in Aureo suo spirita, quem consecerat

Martinus Rahnus Medicus.

Tædium

Tædium foret & supervacaneum Philosophantium testimonia vltcrius prosequi. Nostra hæc oratio longius æquo (quod vereor) expatiatur. His superledendum conseo, breuitati studens.

E contra *Erastus* Medicus alioquin celeberrimus, quæ de Auro Potabili traduntur, fabulas esse, & Impostorum nugas clamitat. Sed non ferat quis iudicium temerè de ignotis. Ille non Aurum solum modò & Argentum, cæteraque Metalla, sed Gemmas etiam, Margaritas, Corallium, omnia deniq; subterranea ac fossilia, eò quòd vitam non participant (vt ille vult) e Medicorum familia exterminat. Nullam enim *Erastus* aliam agnoscit in rebus creatis vitam, quàm quæ manifestè vegetans est aut spirans, vt etiam Peripateticis placet. Sed nihil est corporale ex creatis rebus omnibus, quod non habeat in se latentem quendam spiritum Diuinum donum, alienum quid à corporea mole, quæ ad agendum penitus est inepta.

In ipsa Mundi fabrica, vbi primùm terræ facies & interiora eius viscera rebus singulis obvestita sunt, Spiritus Domini perlustravit omnia, in Coelis, supra terram, in Mari, & in terræ visceribus ad eius centrum vsque penetrans: & hoc Spiritu singula sunt repleta, & erant omnia

nia valdè bona. Nihil superfluum invenitur, nil diminutum, nec quicquam Numinis expers. Divinitus est igitur infusus rebus omnibus suus quidam Spiritus, qui continet in se occultè creatæ rei potentiam, vim, virtutem, vitam, qualem Deus posuit in creaturis suis.

Mineralia autem præ alijs rebus omnibus, occultiori quodam modo viventia sunt: vt ferri in Magnete, in Gagate palearū attractio nobis demonstrat. Et quamvis ista rerum Metalliarum vita crassiori quadam cohibeatur materia, potest tamen arte secerni, & in lucem afferri, ad perpetranda miracula in humano corpore.

Erasmus ille, longâ verborum serie demonstrare contendit, in vita carentibus, qualia sunt (inquit) superius commemorata Metallica, Gemmæ, Margaritæ, Corallium, lapides, & huiusmodi, nihil esse in illis vile quod Medicamenti rationem obtineat, cum virtus Medicinalis in vitâ solâ consistat, vegetabili scilicet aut animali. Quantò satius ac melius sentijt *Petrus Severinus Dana* Philosophus ac Medicus in Idea sua Medicinæ Philosophicæ, sub his verbis.

Perfectissimorum corporum Balsami & desideratæ proprietates, tam duris corporum carceribus continentur, vt favorem & benevolentiam

tiam quam humanæ Naturæ debent, demonstrare non possint. Ita Corallorum, Perlarum, Gemmarum, Auri & Argenti, reliquorumq; Metallorum virtutes, dolent se frustra in mundanam provinciam venisse, & Mortalium sceleratam temeritatem cōtinenter accusant, quòd tantarum prædestinationum immemores, ad quas Naturæ providentia destinabantur, in peregrinos & infames vsus, tantarum rerum Majestatem commutaverint. Impuritatem pellis, inscitiam mentis tegere coguntur, & dolosa superbiæ, avaritiæ, luxuriæ, perfidie, adulterij, discordiæ, & mortis ministeria subire. Hoc est, in non naturalem vsum res transferre, iniquas vsuras exercere. Inventi sunt qui folia Auri Electuarijs & Tabulatis miscuerunt, qui pulveres Corallorum, Perlarum, & Gemmarum ad cōfortationes Cerebri & Cordis magna simplicitate exhibuerunt. Infœlix mortalitas, in vtilibus quæstionibus & disputationibus vitam traducimus. Naturæ præcipuos thesauros, in quibus gravissimorum morborū Medicinæ ab Altissimo collocatæ sunt, intactos relinquimus. Nec ipsi solùm relinquimus, sed alios inquirere volentes, prohibemus, impedimus, condemnamus, irridemus, & Mille ludibrijs afficimus. Hęc ille.

Non enim ad seruilem solummodò vsum creauit Omnipotens suprema illa corpora. Non (inquam) ad explendam cupiditatis sitim, non ad ornatum, non ad pompam, aut ad superbiam ministeria. Altiora sunt Arcana, quæ in eorum abyſſo recondita latent.

Preterea contra Eraſtum illum, liceat mihi opponere Iosephum Quercetanum Medicum, nuperrimè respondentem ad fantasmata illa Anonymi cuiusdam Parisiensis, sub nomine (scilicet) sexaginta Medicorum Parisiensium, vno eodemq; Morbo laborantium. Ille fustus hæc omnia exaravit.

Operæpretium est (inquit ille) oculis obijcere, quantus & quam pretiosus fuerit auxiliorum Metallicorū vsus apud antiquos, quibusue modis Antidotos suas illi exornarunt ac locupletarunt, quas præ omnibus commendatissimas habuerunt, vt citra tamen præparationem ea Metallica Remedia vsurparent. Nihilominus negari non potest, quin vires maiores ea assequantur, ac efficacius agant, si solertis Chymici industria deparata, abiectis supervacaneis facibus noxijs potius quam vtilibus, in vsum sic ritè præparata reuocentur.

Et quamvis specie verboq; tenus Galenicorum schola, Mineralia non sine impio & ingrato fastu à suâ
pra-

practicâ detestentur: tamen in gravioribus Morbis omni vegetabilium derelicto subsidio, ad Mineralia confugit, licet ea temerè, ignaviter, & proinde inutiliter vsurpet.

In Antidoto quæ Aurea Alexandrina dicta est, hæc Metallica recensentur: Sulphur, Aurū, Argentum, Saphyrus, Smaragdus, Iaspis.

In Antidoto è Rosis quem valere dicunt aduersus Stomachi calorem, Iecoris, Lienis, Pulmonis, omnemq; calidam totius corporis intemperiem. Cardiacis item, nec non ad omnem animi defectum ex caliditate ortum: inter cætera Metallica recipiuntur hæc: Aurum, Iaspis, Sulphur, Crystallus.

Antidotus è lapide radiante, ad omnes Melancholicos affectus ac Cardiacos celebratissima est. In quam ingrediuntur Aurum, nec non lapis lazuli.

Antidotus Miripso vindicata, quæ Dysentericis, ac Cæliacis summè est utilis, lapidem hæmatitem, Sulphur vivum, Alumen scissile, & vltam Calcitidem excipit.

Antidotus quæ Triphæra dicitur, è ferro, frigiditati & humiditati ventriculi atq; inflammationi, nec non frigidis & putridis humoribus è ventriculo, vniuersoq; corpore expurgandis conferens: stomomatis ferri libram v-

nam

nam admittit, quæ ferè reliquorum ingredi-
entium pondus ex aromatibus adstringentibus
ac roborantibus constitutum superat.

Huc annectuntur Antid. Argyrophora di-
cta. Antid. quæ Eclogè nuncupatur, hoc est se-
lecta. Quidam etiam ex optimis Mithri-
daticarum compositionibus habent, Sulphur,
Nitrum, & adustum Plumbum.

Antid. è zinzibere intromittit lapidem la-
zuli, lapid. Armenium, Antimoniū & Aurum:
in deliquijs animi aut Cordis defectibus maxi-
mè utilis, vt ipsi venditant.

Si illi Medici, crudis eiusmodi Medicamen-
tis, noxijs potius quàm vtilibus, commendan-
tur ac laudantur, cur nos tanto artificio, tamq̃;
salubri præparatione eorum virus infringentes
ac innoxia prorsus, imò summæ efficacæ ac vti-
litatis ea reddentes, ab imperito isto Anonymo
novitatis impudentissimè insimulemur?

Hæc ego ad literam transtuli ex responsione
Quercetani ad Anonymum illum, qui vsq̃; a-
deo aspernatur auxiliorum Metallicorum ad-
ministrationem: nec meliora his dare possum.
Quin & Erasus ipsemet hæc omnia vel inuitus
confitetur sub finem sui tractatus: vbi agnoscit
Galenum ipsum, & posteriores etiam in qui-
busdam confectionibus miscuisse Aurum ad
hila-

hilaritatem excitandam & mæstiziam pellen-
dam. Quid reliquum est igitur quod in hac
causa defensionis indigeat? Standum (ni fallor)
iudicijs tùm antiquorum tùm recentium Me-
dicorum, Dogmaticorum simul ac Chymico-
rum, qui vnanimi consensu admittunt in Me-
dicinam Metallica auxilia.

C A P. 2.

*Potentissima Medicinæ vis
latet in Metallis.*

S Aris iam dictum arbitror (quantum huic
proposito inferuire videatur) Remedia
Metallica admittenda esse in Medicam famili-
am. Proximum erit vt doceamus, istiusmo-
di auxilia debitè præparata, validissimas obtine-
re vires in tota Medicina, tùm ad valetudinem
conservandam, tùm ad Mörbos profligab-
dos.

Ad tuendam sanitatem Medicinæ conserva-
tiuæ debent multum durabiles esse, & à cor-
ruptione remotæ. Siquidem Natura non dat
quod in se non habet: nec quicquam de seipso
potest exerere, nisi id ipsum etiam in se conti-
neat. At vero in vsitatis Pharmacis ac vegetabi-

libus plerisque, citò extinguitur omnis naturæ vigor. Quædam enim vno eodemque anno enascuntur, maturescunt, & putrent: florescunt quædam iam, mox proximâ disparent horâ. Nimis igitur invalidæ sunt hæ species ad prorogandam in valetudine humanam vitam.

Idem de rebus Animalibus sentiendum est, licet in his interitus etiamdum tardior esse so- leat, nec tam repentè eorum consumuntur ig- nes.

Mineralia autem longissimæ sunt ætatis. Diu in his Natura operatur antequam perfectionē suam assequantur. Diu in Cœlesti obedientiâ ac spiritualitate permanent: durante quo ter- mino, virtutes Cœlestes de Cœlo continuò descendentes, penetrât in hæc inferiora, & vim præstantissimam infundunt in ipsum Metallum radicale: vnde Metalla, omnia Elementata facillè superant. Ipsorum radicale humidum a- deò constans est vt corrumpi nequeat. Nihil igitur materiâ Metallicâ magis durabile est: & per consequens sanitatis conservativum maxi- mum.

Iam verò quod ad Morbos profligandos at- tinet, quibus humanum genus solet esse ob- noxium, nihil valentius esse puto, iusto rerum Metallicarum usu. Permeabiles illæ sunt ad re- morissi-

motissimas corporis partes, ad quas vsitatis Pharmacia non patet aditus: & pervicacissimos affectus ex altioribus impuritatibus excitatos temperant ac solunt. Siquidem Metallorum spiritus subtiles, strenuè adoriuntur fortissimas quascunq; obstructions, omnium penè Mor- borum radices. Eligenda est igitur huiusmodi materia præ cæteris rebus omnibus, & præpa- randa in Medicinam & cibum suavissimum, ad sanitatem tuendam, & vitam absque ægritudi- ne sustentandam, quantum per vires naturæ licet.

C A P. 3.

*Inter Metalla Aurum summum
obtinet in astruenda Medicina vera.*

Metalla septem ex Astrologorum suffragijs septem principalioribus membris huma- ni corporis specificè respondent. Singulis illis membris singula Metalla appropriata sunt. Aurum nobilissimū corpus, nobilissimo mem- bro destinatur, eique inservit, Cordi videlicet, quod domicilium est vitæ. Cor scaturigo est vitalis spiritus & sanguinis, omnibus reliquis membris motum & vigorem impertiens. Hic

vigent natus ille calor & humidum primigenium fomentum vitæ : & ex hoc solo fonte illa primò derivantur : dein in alia etiam emanant membra Cordi famulas & ministras. Hunc igitur calorem fove, & humorem nutri, ad resuscillandam humanam vitam, & spiritus ac vires corroborandum. Nativus iste calor non plus è quo fervidus, sed omninò temperatus est. Nam si excessivus esset, humorem citò absumeret : si diminutus, extingueretur ilico ab humore. Humor similiter radicalis non phlegmaticus, sed totus homogeneus & essentialis esse debet, qui pabulum vitæ ministrat. Nullo autem modo eis consili melius potest, quàm ipsis Auri qualitatibus. Aurum maximè homogeneis constat partibus, & in summo gradu temperamenti exultat. Natura sagax ita contemperavit in hoc corpore calidum frigidum, & humidum siccum, ut nihil redundet aut deficiat, quod verum temperamentum minuat. Unde ab igne non comburitur unquam : quia unum Elementum protegit aliud adversus ignis pugnam. Tale quid digestibile factum, ut humanis spiritibus obtemperet, vitalem in Cordis centro calorem cum humore nativo fovet & adauget, eundemque participant cum Corde reliqua membra iugali fœdere. Aurum igitur iure optimo principatum

cipatum obtinet. Et (ut vno dicatur verbo) quascunque in corpus humanum vires, operationes, functiones, reliqua omnia Metalla in se habent, has omnes Essentia Auri exequitur sola. Quin & leprosum corpus humanum invertit totum sicuti intestinum in Macello, ut ipsissimis verbis utar. Hauriamus igitur ex hoc fonte saluberrima Medicamina, si perfectam sanationem gravissimorum languorum moliri velimus.

Obiectio.

Sed arbitrantur plurimi, Hermeticam illam antiquam sobilem & Spagyricam prolem, penitus esse iam extinctam : & hoc tantum Mysterium Hermeticæ disciplinæ Naturæq; lumen, in elapsis tantummodò ætatibus relaxisse putant; nostram hanc, umbras solummodò rerum comprehendere,

Pauca vigent hodiè præci vestigia veri : frustra igitur & inutiliter desudare homines in hisce Arcanis inquirendis.

Solutio.

Sciant autem & confiteantur omnes, quod semina in sapientiæ thesauris absconsa, temporibus & nationibus destinata fuere in omni sæculo ex statuto Dei decreto. Hæc Dei Magnalia à Deo ipso dependent, cum vult elargitur,

& subtrahit. Quod liberum est igitur Dei donum, homines hominibus eripere non debent.

Iam tandem tempestivum videtur descendere ad res proprias nostras. Quoniam igitur hoc subiectum quod nobis iam præ manibus est, tractatus huius suggestit argumentum: & quoniam hæsitare scio quamplurimos, utrum Medicamentum illud nostrum, quod Auri poculenti nomine insigniri volumus, sit ex Auro obrizo præparatum (ut publice datur) aut conflaticium quid (quod illi clamitant) ex vitriolo, Salis oleo, Sale Tartari, aut similibus: operæpretium duxi, & omnino necessarium, hunc omnibus ex animo scrupulum ut evellam.

Primum igitur (agendum est enim cum Philosophis, & cum ijs qui in hac provincia per aliquot fortasse annos militarunt) totius regiminis nostri quo utimur in hoc Magisterio, nos specimen hic ponemus, Theoriam simul ac Praxim: ut sciant artis filij & Mysteriorum naturæ indagatores, non esse hæc inanis ostentationis ludibria, non imposturæ insignia: nec aliunde esse petita, quam ex ipsis Spagyricæ artis principijs certis: quæ ut cæterarum rerum Elementatarum omnium, ita & ipsius Auri solidissima docet dirumpere membra, & Essentiam eius evocare, ut humanis spiritibus tan-

tandem obtemperet. Gratum opus languentibus ægrotis: ingratum fortasse ijs quibus displicent hi conatus. Tu tamen perge,

Quò superum decreta vocant & sancta voluntas.

Tu quoq; præsentis qui nos hoc munere donas,

Et celsum Dux prodis iter,
Qui tectos naturæ aditus, qui sacra recludis

Attra, & amissæ restauras Artis honores,
furgentem ægrius herbam

Horrentes inter spinas, tribulosq; feroces,

Irrora:

Informis non semper hyems Saturnia fundat

Frigora, & argenti contristet Sydere terras;

Sic mihi læta seges plenis florebit aristis.

Liceat mihi cum Philosopho sic Carminibus perorare.

C A P. 4.

Mysterium Auri solvendi, & per Alembicum elevandi.

COrpus Auri solidum, indiget præparatione longâ, atque operatione continuâ: ut

primo calcinetur, postea solvatur. Calcinatum enim corpus quod solidum prius erat, iam discontinuum evadit, & veluti impalpabile quoad tactum, magis quam prius solutionis susceptivum. Non calcinatum solutioni nimis erit contrax. Neq; tamen cum rebus corrodentibus, aut humanæ naturæ infestis calcinationem moliri debemus; ut vulgò fieri solet, per aquas (nimirum) fortes, ex vitriolo, Alumine, Nitro, & similibus. Ablutiones enim licet vigeties repetantur, venenatas impressiones aquarum fortium auferre nequeunt. In verâ ac Philosophica calcinatione, nullæ residuæ sunt cruditates, aut venenatæ impuritates vomitionum, resolutionum, palpitationum Cordis procreatrices. Cavendum semper ne ex huiusmodi malitiâ, aliquid in Medicando damni patiamur.

Calcinatum hoc corpus Spagyrico ritu in vase vitreo collocamus: cui affundimus aquam Cælicam Raymundinam dictam: quam protinus ebullire conspicias, & in altum ascendere absq; alio calore. Cessante ebullitione, & iuncturis peroptimè clausis ne quid respiret, in temperato calore per aliquot dies statuimus. Ita sensim aqua hæc nostra flavo colore tingitur, ac si Croco perfunderetur. Quod clarum est evacuamus in aliam ampullam per inclinationem

tionem cautè ne turbentur fæces. Aliam affundimus aquam priori similem iteratis semper vicibus, usq; dum ulterius non coloretur aqua. Omnes coloratas has aquas simul collectas, per lentissimum Balnei calorem edistillamus. Exit aqua clara (ut prius) Materia Auri soluta, subsidet in vitri fundo Mellis instar, solubilis in quocunque liquore.

Dura illa compages iam soluta est, & Metallica Auri forma omninò destructa: adeò ut in nullum ulterius Metallum reduci possit. Interim tamen nullâ ignis violentiâ devastari potest hæc substantia, aut in favillam aduri, quod perfectionis Auri certissimum est signum. Ista enim solutio, est sub conservatione suæ speciei, & est solennis ac verè Philosophica, non corrosio illa sophistica & vulgaris. Præterea suum humidum primigenium conservatur integrum, quia nostrum hoc agens Auro ipso contemperatum in natura est, non contra naturam, ut sunt aquæ fortes, quæ non omninò sunt de intentione Philosophorum. Ex contrariorum enim conjunctione commixtioneq; corrumpuntur semper Essentiæ rerum, vincente prædominanteq; contrario. Verâ autem ac Philosophica illa solutio fieri semper consuevit cum rebus in natura temperatis: ita non irritatur natura Auri, nec

non vim, aut violentiam inimicitiam persentiscit.

Temperatum id quod requiritur in hac Philosophia ita complexionatum quid est, ut hoc ipsum recipiat & incorporetur cum eo cui fuerit adiunctum, sic ut veterem & suam complexionem haudquaquam patefaciat amplius, sed virtutes illius tantum quod ei fuerit adiunctum. Et ob hanc causam Mercurius Philosophorum cognominatur, & Mercurio Planetæ assimilatur. Recipit quâcunq; impressionē veluti cera, & omnium horarum dicitur esse homo. In sphaera Ignis, igneam vim edit: in sphaera Aeris, aeream: & sic in reliquis. Atq; in hoc elucidatur etiam illud Raymundi, in confectione Medicinæ suæ secretissimæ atq; vniuersalis; vbi cum aqua sua Cælica vno eodemq; Menstruo, centum quadraginta trium specierum selectissimarum Essentias evocat: Mineralium (nimirum) Animalium, ac Vegetabilium rerum. Ut ex Auro, Gemmis, Margaritis, Corallis, & Ambra: ex terra sigillata & Bolo: ex Silicibus combustis: ex Ossibus, Cornibus, Radicibus, Stirpibus, Frondibus, Seminibus, fructibus; ex humano sanguine: ex Saccharo, Melle, Manna, ex Terebinthina: ex Gummis, & succis plurimis: Istarum specierum omnium Animas, Tin-

Tincturas, Essentias evocat, & suas illis participat reciprocè vires, vnde & earum etiam operationes adauget. Distrumpit solidissima Auri & Argenti membra: & teneros Rosarum flores, Gariophyllorum & Anthos, consimili attritu, & eodem planè artificio, non corrumpit, adurit, aut inficit. Expertus ista loquor de proprio nostro Menstruo verè Raymundino, cuius aded amicabile & blanda est solutionis actio in rebus omnibus ac singulis, ut agens vniuersalis dici mereatur. Robustissima enim quæcunq; corpora cum debilissimo, temperat in vno gradu. Hoc est illud de quo Crolius, sic loquitur. Aqua sapientiæ Philosophorum vna est, quæ omnia Metalla ac lapides ab impuro puncti quaternatij coagulationis vinculo Philosophicè & naturaliter liberat: nec est sub Cælo modus alius dissolvendi Philosophicè corpus Solis, quàm per vniuersale menstruum Mercuriale Philosophorum totius Naturæ secretissimum. In sequentibus etiam addit. Qui Dei benignitate fontem vniuersalis Menstrui attingit, ille ex Philosophorum veridico relatu poterit non solum omnia ac singula Metalla, verum etiam lapides tam nobiles quàm ignobiles, ac Minerales etiam eiusdem beneficio naturaliter & radicaliter in sua tria resolvere, qui resolutus

& potabilis liquor regeneratus, separatis sponte in fundo fœcibus, postea à pie-docto Medico vsibus humanis pro sua voluntate & arbitrio secundum Morbi exigentiam legitimè accommodari, & stupēdo successu administrari potest. Atq; hæc de Menstruali agente nostro dicta sint, ne calumniandi ansam capret quispiam ex solutione nostrâ. Nos corrosiua quæcunque è nostro Magisterio exterminamus, & quæ contra Aurum complexionata sunt omnia.

Sed vt meum propositum non destruat, ulterius progrediendum censeo. Namq; hic prius est tantummodò operationis gradus: verus tamen ac Philosophicus, tutus in Medicando ac salutaris. Nos in via tantummodo perfectionis potionis aureæ etiamdum insistimus.

Diducas (alios adhuc) riuos fecundo è fonte beatos.

Quantas autem in curandis Morbis sustineat Aurum vires sub ista mellis forma existens, ab eventu clarum est, & aliorum iudicijs hoc relinquo. Nos enim per annum integrum & amplius eodem vsi sumus optimo cum successu, in gravissimis Morbis, & hominum opinione desperatis, antequam transire fecimus per Alembicum tincturam ipsam separatâ a corpore.

Pro-

Proximum igitur regimen est iuxta Spagyricum processum, vt separatio fiat Spiritus à corpore: nimirum vt tinctura eleuetur, & per Alembicum transeat in recipiens vas. Ita purû, quod est anima, separatur ab impuro, id est, corpore. Nam virtus actiua & potentissima vis, in Tinctura duntaxat existit. Hoc vt dextrè fiat sic progredimur.

Coloratas illas superius commemoratas aquas, non in Balneo distillamus (vt supra) vsq; dum deveniat Aurum in formam mellis, sed per cineres elevamus, quæ fortiorem sustinent ignitionem. Ita anima Auri, quæ in spiritu dicti menstrui hospitatur (vehiculo inquam suo proprio) veluti in ventre venti portatur. Ascendit in caput Alembici, & guttatim decidit in recipiens vas sub colore rubicundissimo. Terram autem Auri in vitri fundo conspicias, nigram & siccam veluti rem mortuam, spongiolam item & leuem. Non tamen proijcias has terras quæ sunt nigræ & siccæ, vt suadet Philosophus.

Distillarum hoc Menstruum, & vna cum Essentia Auri mixtum, in cucurbita vitrea munda, cum suo Alembico ac recipiente, iuncturis optimè sigillatis collocamus in Balneo tepido. Blando hoc calore distillabitur tibi aqua clarissima. In vitri fundo remanebit tinctura quam

E 3

optas.

opras. Tincturam hanc per vini spiritum solvimus: spiritum separamus alternis vicibus: & in hunc modum colorem illius clarificamus (vt Philosophi verbis utar) hoc est, ad gradum puritatis summæ exaltamus. Hæc est vera tinctura Auri à Philosophis tantopere decantata, quæ nos fruimur, & manavit ab altissimo. Hæc tinctura, summum in expurgando, renovando, restituendo, univetsi corporis sanguine mysterium continet (vt in Archidoxis habetur.) Est etiam Essentia ipsa Auri, sic dicta, quia tinctura rubea tracta separataq; fuit à suo corpore, vt habetur in libro de Contracturis, vbi Paracelsus discrimen ponit, inter Potabile Aurum sic simpliciter dictum, & Essentiam Auri, quæ in altiori gradu collocatur, & in longè minori dosi exhibetur.

Altera enim illa Mellea substantia cuius prius memini, quæ continet in se Spiritum simul ac Corpus auri, quæ nondum per Alembicum transijt, Potabile Aurum nuncupatur, à Philosopho, eo quòd redigitur in substantiam quæ bibi potest, vna cum alijs spiritibus & liquoribus. Nullam igitur nobis imposturæ notam invrere debetis (ò viri laureati) si eodem nos vramur titulo, qui vtramq; possidemus: primam scilicet solutionem Auri in mellis formam redactam,

ductam, solubilem in quocunque liquore velati mel ipsam, & revera potabilem, vt solum Mel; atque Tincturam, Animam, sine Essentiam ipsam Auri separatam à suo Corpore, atque in altiori præparationis gradu existentem, & Potabilem etiam.

Obiectio.

Sed instant plurimi, qui fidenter affirmant Potabile Aurum nullum esse aut nuncupari debere, nisi post completum Elixir, siue lapidem Philosophorum, in quo est materia sanitatis ac divitiarum simul. Vtrunque enim ex eodem fonte fluit. Et cum Crysoptæiam siue Argentoptæiam non agnoscant prudentiores, altiorisque ingenij homines, de Auro etiam potabili sententiam dicunt.

Solutio.

De Metallorum quidem Metamorphosi, ex omnigena Philosophorum lectione inquirere licebit. Quod Medici est ego tracto: reliquum in suo valore maneat. Et licet non desint plurimi qui existiment in Auro semen esse Auri ad propagationem aptum,

Nam simili semper frondescet virga Metallo. vt cecinit ille.
nos tamen illa ad quæ vocati non sumus relinquimus, & alijs commendamus, qui otij gratiâ

res novas tractant: & dicimus, quod vna est Alchymica intentio ad transmutationem, altera ad Medicinam tantum: vt patet ex diversis regiminibus, & signis demonstrativis in vtroq; opere apparentibus. Medicus suum probè exequitur munus, si ponderosum Auri corpus leve reddat: durum emolliat: si indigestibile, digestioni obedire faciat, & humanis spiritibus obtemperans: si Metallicam Auri formam exuat, novamq; inducat irreducibilem. Longè aliud requiritur ad projectionem Metallicam, de quo non est hic vltèrius disputandi locus. Nobis sat sit docuisse, Artem potionis Aureæ conficiendæ veram esse & certam: Potionem similiter ipsam summam esse Medicinam.

C A P. 5.

Petit Author publicum examen fieri veritatis huius Mysterij per oculos testes, aut silentium imponit obstrantibus sempiternum.

Subvereor ne hæc quæ dixi omnia, tanquam inanis ostentationis ludibria condemnaverint ij, qui norunt quàm multi nobilitate, opulentiâ, eruditione, atque acumine conspicui, in

in eadem quâ nos Spagyricorum provinciâ per tot annos militarunt, frustra tamen & inutiliter defudarunt, vt ab eventu clarum est. Mirum igitur quod ego, non electus, vnus, sed relictus: ex omnibus, id mihi polliceat, quod alijs multò melius (quod fateor) vndiq; instructis concessum non est: vnde & imposturæ, eximie reus esse existimor. Quid iam agendum, vt me expediam à tanti criminis suspicione? Sio ego quantis fluctibus me obiecerim. Sed esto: fluctibus superatis, leviori posthac vtemur remigio. Quare, vt me ab omni suspicione liberem, nihil mihi magis in votis est, quàm vt tres, quatuor, aut plures (quò testatior fiat veritas) adversarij mei huius Mysterij spectatores constituentur; cum quibus totidem alios iudicio æquè maturo, ingenijs autem paulo mitioribus, adesse, rei; gerendæ interesse velim. In quorum conspectu, nisi quod in me suscepi, nullo fraudis ludo adhibito, effectum dederò, ac Mysterium verbis iam initum re complevero, nullam deprecor infamiam. Quod si non impetravero, illud saltem opto, & (quod æquum est) postulo, vt liberior in posterum veritati fiat transitus.

*Tu, si quid novisti rectius istis,
Candidus impertis; si non, his vtere mecum.*

Hæc si imposturam vllam sapiant, detegant eam eius æmuli, aut in posterum semper conticescant. Clam (quod scio) indices me petunt criminibus suis falsis. Sed non est ex omnibus qui me imposturæ coram redarguit. Indixi bellum apertum: veritas non quærit angulos, nec metuit pœnas. Non sum ego multum sollicitus, vt hisce viris bonis satisfaciam, quibus (me hercle) non persuadebo vnquam, etiamsi persuasero. Vobis autem Britannię Magnæ inclyta soboles, qui nobili stirpe nati, verâ nobilitate clari estis, vobis (inquam) hæc scripta sint: vobis & scribitur, & metitur: vestrâ interest hæc novisse. Interest (inquam) quia vestra tunc res agitur, paries vbi proximus ardet. In Particularibus insistere nolo. Recordemini tamen mecum (si placet) perijisse hac ætate plurimos, quibus Cathartica propinarunt, ipso Morbi statu etiam dum in Naturæ silentio requiescente. Interim enim Morbi occultas habent plerunq; generationes atq; invisibiles: iuxta illud Galeni. Partes licet corporis in superficie constitutæ, vna cum affectuum Idea facile sensibus deprehendantur: tamen qui in imo corpore latent affectus, exercitatum ratione virum desiderant. Sed licet maximè exercitatus sit Medicus, quâdoq; tamen bonus dormitat Homerus. Indicationes

tiones Morborum sæpenumero diu silent, & omnes humani sensus obtupescunt; miramurq; sæpius ex lævibus occasionibus, tantas symptomatum calamitates supervenisse. Quid igitur agendum Medico incunte Morbo accersito, vbi sensuum subtilitates adhuc deficiunt? Si omninò destituatur æger Medicinali levamine, dejicitur ille citò ad tristitiam & desperationem. Medicus etiam in opprobrium ducitur & contemptum. Regendus fortasse infirmus iuxta præscriptos veterum Canones, rebus temperatis, & temperamento finitimis, quæ vel non immutant corpus, aut si immutant, nocivâ impressio corrigi possit facillimè, vt suadet Arnaldus de Villa nova. Sed nec hoc tutum erit consilium semper. Venenosi Morbi sæpissimè infestant: & populariter debacchante Peste licebit cernere, non infimam solummodò plebeculâ, sed illustres familias Peste contaminatas, primariosq; Cives divitijs affluentis, Pestilentia vis adeò cita est, & occasio præceps, vt nullam omnino admittat moram. Præcipuum sit igitur in Medico qui ægrotum curat, vt Cor bene defendat; postea Morbum strenuè aggrediatur.

Variolæ similiter, Morbilli, & huiusmodi omnis interna lues, protinus protrudenda est

ad exteriora, rebus ad id appropriatis, ne venenum Cor ipsum petat, & subito interimat. Omnis autem purgativa facultas, venenum ad interiora trahit, & amicam ebullitionem (quæ fit quandoque Naturæ solo impetu vigoreq; strenuo) impedit ac retardat, vnde retro fluit infestans virus. Triste fatum decumbenti, ubi sic delinquitur. Eua igitur iam res agitur quisquis sis: venenosi enim morbi ubique grassantur, etiam in ipsa Aula Regia; nec hiic Remedijs obtemperant latitantes illi Morbi: Intenditur potius eorum virus. Quando fatius ac tutius consuliit nobis in his Sever. Dana, ubi (inquã) ingruentis Morbi iudicium fuerit adeò anceps, Si occultas (inquit ille) Morborum provincias accedere velimus, internas & constantes rerum proprietates scrutemur, quales sunt in supremis illis corporibus; Auro, Argento, Gemmis, Margaritis, Corallis: hisce comitibus, ducibus ac nuncijs, occultas Morborum radices inueniemus, & inventas placidè auferemus. Tutum est consilium: acquiescite in hoc, vt benè sit cum ægrotis vestris. Sed displicent hi conatus, requiruntur labores, vigiliæ, ac sumptus. Redibit tamen vobis semper cum fœnore & labor & sumptus. Novas autem curationum Ideas in Medicinam introducere consentaneū esse

esse non iudicatis. At hæc disciplina antiquissima est longeq; verissima. Ab ipso Hermete Trismegista, proximè post deluuium originem duxit. Hæc est illa vera Medicina quam Dei eloquia laudatam volunt: non autem culinaria altera ars quam plebecula admiratur, quæ tamen nec laboriosa est, nec profundè quæsita:

Auriferos (autem) inter riuos Neptunia
Thetis

Ducit læra choros, vitreisque exultat in vndis.

latenter enim quiescit in Auro præcipuus Naturæ thesaurus: hunc eruere nos conamur veluti ex imis terræ penetralibus, ad perpetranda miraculosa in sanatione Morborum: quem adepti, eorum Medicinam quæ occultos morbos perripere cogit, manifestos extirpat. Aptæ sunt hæc arma & congrua ad quamcunq; militiam: tuta, iucunda, & summorum virium.

CAP. 6.

Quod Aurum Potabile vniuersalis Medicina dici mereatur.

Est quædam vniuersalis curandi ratio apud Philosophos, quæ maximè vniuersalis & suprema nuncupatur. Materia huius operis gradus excellentioris est, quàm aliorum omnium Arcanorum: quorum quidem virtutes, vires, & proprietates continere dicitur omnes & præcellere. An hæc Medicina parari possit, in controuersiam vocatur quæstio. Oportanda esset vniuersalis illa, sed paucis concessa fuit. Eam nos in valore suo relinquimus, Alia sunt intermedia Arcana, vniuersalia tamen Remedia, sed subalterna. Hæc valdè appropinquant ad proprietates & conditiones vniuersalium Curationum, & æmulantur ipsas. Capitales illi Morbi, quorum Monarchia inexpugnabilis censetur à plurimis, hisce remedijs sæpissime obtemperant. Huius ordinis Arcana quæ ex Auro prolicita fuerint, ex testimonio omnium Philosophorum pretiosissima sunt & summorum viriū, & Spagyrica Arte ritè præparentur. Essentia Auri quæ potabilis est in omni liquo-

ro,

re, ex disciplina *Ray. Lully*, confert vnicuiq; pro quacunq; infirmitate, vt habetur in libro suo de conseruatione vitæ humanæ, & in libro Mercuriorum, & libello Elucidarij. Et valet ad omnem humanam infirmitatem, vt apparet in libro de Medicina secretissima. Huic sententiæ astipulantur alij etiam Philosophi. Adæquat (inquiunt) humores inæquatos: Vitales omnes spiritus mirificè roborat: & infinitis alijs dotibus ornatur Aurum, quæ in particulari Medicina non cernuntur vnquam. Illa erroris plena est: altera omninò secura. In Particulari sanatione fructus solummodò tolluntur: Symptomata, Paroxysmi, dolores mitigantur: excrementorum evacuationes instituuntur (vnde debilitatur natura vt plurimum, idcirco corroborations adiunguntur) sed fixioris Morbi radices vix extirpantur vnquam. Seminales Morborum aincturæ residuæ fiunt, & novos per intervalla cruciatus excitant. Particularis tamen sanatio cum vniuersali Medicina adiuta, vniuersalis curationis officio sæpè fungitur, impuritatū radices consumendo, & natiuam virtutem confortando.

Vniuersalis autem ac perfecta sanatio illa dicitur, vbi operationes non sunt evacuationes illæ vſitate & excrementitiæ, quasi Crapulâ laboraret,

boraret,

boraret, copiosiores fortasse quam vires facile ferunt: sed ubi illa absolvuntur quæ desiderantur, eiectiones spontaneæ & humanæ naturæ consentaneæ, per sedes, per urinam, per sudorem, per insensibilem transpirationem: quæ quidem omnia perficiuntur cum vna eademq; Medicina, resoluendo, consumendo, dissipando impuritates morbosas, & corroborando, consolidando, custodiendo innatum Microcosmi vigorem. Istiusmodi curationes omnes, quæ roboratione, sedatione, & mitigatione absolvuntur, tutissimæ sunt, præstantissimæ, & altissimæ. Tales omninò exercentur operationes in poculêto Auro, cuius spiritualis vis à corporea mole libera, altius penetrat, locisq; distantibus facillè actiones imprimat, collapsas spirituum vires refocillat, corroboratq; innatum robur aduersus internum hostem quemcumq; deum Morbum. Meritò igitur inter vniuersales Medicinas annumeratur.

CAP. 7.

*De multiplici usu ac viribus**nostri Potabilis Auri.*

HÆc de Potabili Auro Medicinali tantum (non illo transmutatorio) à Philosophis

phis decantata sunt. Nostrium autem Magisterium ex Auro de quo iam habetur quæstio, quantas & quales sustineat vires, in profligandis Morbis, & atrocioribus affectibus contemperandis, probatione non indiget ulteriori, quam oculari experimento & quotidiano. Notum est ubiq; locupletissimi testes, in Aula Regia, in Ciuitate hac celeberrima, deniq; per vniuersam Britannicæ nostræ Insulam.

Dirum illud vomitionis malum, ubi omnia ^vco ingesta reijciuntur crebrò, tam alimenta, quam Medicamenta cum assiduo cruciatu ac tortura totius corporis (lugendum spectaculum) Indomitum inquam atq; inexpugnabile hoc malum, portuncula minima potionis nostræ Aureæ compescit ilicò. Latrantem enim intus quemcumq; hostem semper domat, & mitigat ferociam eius, eumq; temperat ex temperata sua natura. Nunquam non victor evasit Essentia ista.

Ut vomitum, ita & alui fluxum nimium sistit: non constipando ventrem ut moris est, quod novum sæpenumerò facessat negotium, vide etiam potterius malum priori penus quâdoq; evadit, sed confortando collapsas membrorum ac spirituum vires, aut redundantium humorum acredinem ac ferociam nimiam

manifestans. Ita tamen immoderatum fluxum restringit, ut non desit debita ac quotidiana excretio, naturæ nostræ consentanea.

Vrinæ succurrit difficultati: eiusq; stillicidio ex acedine confluentium vrinatum, aut propter infestos humores de corpore emanantes.

In Epidemicis & Peste correptis Catholicon est Remedium, si tempestivè sumatur. Grassante nuper Peste in hac Civitate, testimonia apparebant satis ampla.

In ardenti febre, & acutis huiusmodi Morbis, ubi spiritus incendio flagrant, hæc Medicina dicto citius (quod aium) vasorum Naturæ orificia obstructa deoppilat, spiritus liberat in refrigerium Cordis iam effervescentis, madidumq; paulativè inducit sudorem sanitatis prænuncium.

Resoluta rigore membra ita ut morum & sensum amiserint, quandoq; etiam loquelam ipsam, restituta sunt solo potabili hoc Auro, ex eo quod blandum (vix asolet) promouebat citò sudorem.

Non soporiferum est aut stupefactivum: at tamen post vigilias, conciliare solet somnum quietum ac profundum, maxime in viribus longâ ægritudine deiectis, in tabidis, in parturientibus ad summam debilitatem prostratis, ab-

abortum patientibus, & prægnantibus infirmis: non autem opiaticâ vllâ vi, sed proprietate confortativâ, omnes passiones doloresq; suaviter sedans, calores extinguens, turbatos spiritus & abiectos suo delinimento refocillans: sedat etiam dyscrasiam febrilem.

Quid excellentius in tota Medicina? quid optabilius, quam blandum in hunc modum conciliare somnum, absq; omni incommodo? Sternit enim viam rectâ ad salutem. Ingrati sunt erga Deum atq; homines, qui Dei hæc Magnalia sepulca velint.

Alias quascunque Medicinales eius vires lubens prætereo: longum esset iter ad omnia; Summa sequor. Non tamen pigebit huc attere testimonia quædam honorifica in confirmationem eorum quæ superius sunt posita. Nuda nostra assertio, vix (fortasse) merebitur fidem. Hæc ego ex vernaculo sermone vti decuit transtuli: litera scripta apud me manet.

Græcè. *Cum*

Cum essem apud venerabilem Antistitem, mihiq; plurimis nominibus colendum, Episcopum Wintoniensem, post varios hinc inde collatos sermones, tandem de Auro tuo potabili sententiam meam postulabat. Respondi, Aurum potabile inter omnia quidem Medicamenta facile primas tenere, si debite præparatum ritè administretur. Cuiusmodi autem illud tuum esse, octo his vltimò elapsis diebus certo experimento deprehendi. Quatuor enim sunt anni ex quo nurus mea cum magno intuituum stupore, continuis ferè Epilepsiæ ab vtero paroxisus, & formidolosis convulsionibus correpta fuit. Ad eò vt ad eam Stomachi debilitatem adducta fuerit, vt nec cibum, nec liquida, nec Medicinas, absque vomitione & animi deliquio sumere posset, quamvis Galenochymicas Medicinas per multas hauserit, à Doctore Chancello, viro in vtroq; genere erudito præparatas. Hac ego gravia Symptomata præfens intuitus, coram reverendo Præsule vices illius multum lugebam, negaviq; quicquam ei profuturum, nisi fortè aurum potabile præberetur. Hic ille, pro solita sua misericordia & charitate, infit ad manum illi esse de tuo, & quidem si illi porrigerem, mihi libentissimè præ-

præstare velle. Accepi conditionem, statimq; post reditum meum qui fuit die Dominico vltimo, illam reperi decumbentem, oculis in caput retractis, manibus retrò contortis, thorace admodum elevato, in corpore autem strepitus audiebatur, tanquam sonitus aquarum multarum & flatuum. Aurum potabile exhibui, atque intra semihorulæ spatium, omnia illa gravia symptomata evanuerunt, quæ quidem à primâ syncope ad horas 24. nunquam antea cessaverant, & erant ferè continuæ. Ab inde carnes edit, quas quidem in mensem antea non gustaverat: easque retinuit, quæ paulò ante ne potum quidem contineret: eo vsque revaluit. Et si possim efficere, vt soluta sit, vt peccantes humores præcipitet, non dubito quin præter omnium opinionem convalescat. Quod si fiat, Auro tuo potabili acceptum feram, vt Medicinæ præstantissimæ & legitimè præparatæ. Nec non possum te, vti virum dignissimum colere, deq; patria optimè meritum, qui tantam hanc Medicinam in lucem attuleris. Quocirca noli putare (revertende Doctor) me Auro tuo potabili detraxisse quicquam, sed illud potius de hoc tanto bono impensius laudavisse: cuius quidem facti mei testes habeo & frequentes & vberri-

mos, & in his (certò scio) principem Episcopum Wintoniensem. Vale.

*Tui studiosissimus Tho. Leuknerus
Medicine Doctor.*

GRassatur hic inter nos (egregie Doctor) Morbus quidam novus ortus, qui Caput, Stomachum, & ossa totius corporis ita afficit, ut alios in Phrenesim, alios etiam in Maniam adigat. Nonnullis in domo patris mei hoc Morbo correptis, Aurum tuum potabile propinavi: quo quidem & citò & indubitò liberantur. Si quidem Morbus invaluerit, paulò tardius restituit. Si statim post accessum Morbi sumatur, vim eius ita retundit, ut graviora symptomata non ficiant. Utcumq; se Morbus habet, Medicina tamen tertio aut quarto hausta, illum profigat. Hisce experimentis penum omnem exhausti, Peto igitur à te ut penuriam meam resartias. Cursori isto uncias trade quatuor, in quas ab illo accipies solidos viginti.

Vale, Barkhamstead.

13. August. 1609.

Tuus fidelis H. Cary.

Post

Post tuum nuper à me discessum, pauperem quendam è villa nostra solo auro tuo potabili restitui, qui diè Solis ultimò in aurora subitè Paralyti mutus remanserat per totum illum diem. Sub noctem autem, & sensus omnis, & motus tibias eius usq; ad genua deseruerat. Utinam ita cum mea filiola operetur, ut saluam identidem & valentem restituat. Vale.

August. 31. 1609.

Tui amantissimus H. Cary.

Servavi apud me, uti pretiosum aliquem thesaurum, quam illam quam Aurum potabile nominas, quam termino Trinitatis à te acceptam. Servavi (inquam) donec coactus eam necessitatibus amicorum condonavi. Erant enim hic duæ nobiles Dominae adhuc à partu languidæ decumbentes: quarum una in Caesarem incidit: ambabus dubia salus, erant etiam proflus insomnes. Hausto autem tuo liquore aureo, & somnum, & solitas corporum vires, & animorum lætitiā recuperaverant. Et cum tantas eius vires deprehenderim, nollem eo planè destitui. Peto igitur ut uncias mihi duas illius ipsissimi liquoris transmittas, Nuncius iste pecunias numerabit. Et cum proximè

Lou-

Constatum accessero, & revidebo, & tibi de
 Medicamento habo gratias, & melius ps, &
 gaudiu habita, Delecto. & ob hoc. *Tuhamenti sum*
 & dicitur dicitur. *Walterus Hastings.*
 - in V. *Walterus Hastings.*
Dum vix ipsest (reuerende Dn. Antoni)
 quantū animi feritā percussus sum, quod
 tam feliciter Auro tuo potabili Comitissa
 Dorcestria vsasit. Eoq; magis lætor, quod vx-
 oris meæ suasu illud assumpserit. Hac ipsa quā
 scribo aurorā dignissimo Comiti Marito eius
 in Aula Regia fiebam obuius. Hic mihi retulit
 quā mirabiliter, quā celeriter aqua illa Do-
 minę sę vires labefactas recuperasset, ad e-
 ſanguini autē & in somni, magnatq; tuo. no-
 mine vxori meę gratias habuit, quod ter addu-
 xerat. Hoc ego arripui, & indicavi quanta an-
 teā preſiteras eo solo liquore in vxoris meę
 sanatione, illa admodum insolenti quidem, &
 de qua ceplurimū amem. Dixi quos angores
 perpeſſa eſt, dixi quanta vitalium spirituum
 conſternatione percuffa: dixi quā ſiue vicina
 molliq; omnis facultibus ita crepta eſt, ut eam
 quā tuam ter guffaſſet, & ſiue, & ob hinc appe-
 tentia, & cetera ſigna ſint conſiderata ſunt:
 quā etiam inſtrā quinq; aut ſex dies integram
 & il-

& illaſam recuperavit. Huic autem tanto tuo
 beneficio id reddam quod habeo, ſummum
 nempe vt illud præluſtribus meis amicis prædi-
 cem, qui tuā operā imposterum vſuri, maiora
 tuis ſtudijs præmia repēdant, quam meæ fortu-
 nę tenuitas patietur. Rogo te vt huic tabellario
 vncias quatuor firmiter clauſas ad me des: has
 rus mittam. Si eo ſucceſſu quo priorem meam
 copiam in vrbe diſtribui, nonnullas (certò ſcio)
 gratias merebor. Nulli enim (audeo dicere) nul-
 li adhuc medicamentum illud impertivi, cui
 mirificiſſimè opem & ſalutem non attulerit.
 Nominibo tantū duos: filium meum & malo
 & Medicamenti tabeſcentem, & dilectum fra-
 trem Tho. Lewknerum. Per plures ſilebo, &
 ſamulos meos & vicinos. Vale. Ianuarij. 7. 1609.

Tibi verè amicis
Lodovicus Lewknerus.

H 1

Reca-

*Recapitulatio opusculi in summa ab-
breviata.*

WT huic tractatulo imponam finem, præ-
missa quæcunq; sunt, in veritatis Philoso-
phicæ indubitatæ attestationem scripta sunt.
Manualis experientia quæ mihi ab Altissimo
concessa est, & comprobavit sapius, & palam
(vbi ad id vocatus fuero) confirmabit hæc om-
nia. Non ego alicuius iudicium exhorresco.
Si quis ambiguus hæsitet probe confirmabi-
tur, nisi malitiose contentiosus fuerit. Ne sc-
igitur Authoris fides suspecta, nisi prius evictus
fuerit Author, qui sitibundus cineritium expe-
ctat & examen publicum. Ego in quæstione hu-
ius veritatis cognoscendæ de orationis ornatu
non fui admodum sollicitus. Tenui ego (vbi po-
tui) meâ Mineruâ, quæ huic instituto inferuire
mihi visa sunt, complevi breuiter. Veritas nu-
dam se gestiens verborum illecebris nullatenus
indiget. Quæ cecini vera sunt, & apertas fores
cerno ad altiora Arcana.

FINIS.